

Popis předmětu

Zkratka předmětu:	FIU/NPVEF	Strana:	1 / 3
Název předmětu:	Veřejné finance		
Akademický rok:	2014/2015	Tisknuto:	01.09.2014 17:52

Pracoviště / Zkratka	FIU / NPVEF	Akademický rok	2014/2015
Název	Veřejné finance	Způsob zakončení	Zkouška
Akreditováno/Kredity	Ano, 5 Kred.	Forma zakončení	Ústní
Rozsah hodin	Přednáška 2 [HOD/TYD] Seminář 1 [HOD/TYD]	Zápočet před zkouškou	NE
Obs/max	Statut A Statut B Statut C	Počítán do průměru	ANO
Letní semestr	0 / 120 0 / 0 0 / 0	Min. (B+C) studentů	nestanoveno
Zimní semestr	0 / - 0 / - 0 / -	Opakovaný zápis	NE
Vyučovací jazyk	Čeština	Vyučovaný semestr	Letní semestr
Nahrazovaný předmět	FIN/NPVEF		
Vyloučené předměty	FIN/PVFB		
Podmiňující	Nejsou definovány		
Předměty informativně doporučené	Nejsou definovány		
Předměty, které předmět podmiňuje	Nejsou definovány		

Cíle předmětu (anotace):

Předmět *Veřejné finance* seznamuje studenty s problematikou veřejných financí, zejména se základními charakteristikami finančních vztahů, kterých se účastní stát, jakož i s teoretickými a praktickými aspekty rozpočtové a fiskální politiky státu, finančními vazbami mezi Českou republikou a Evropskou unií. Výklad je primárně zaměřen na pochopení makro-, mikro- a mimoekonomických důsledků aktivit státu financovaných z veřejných rozpočtů. V neposlední řadě je pozornost věnována aktuálním trendům a problémům veřejných financí - především příčinám, důsledkům řešení problematiky veřejného dluhu.

Požadavky na studenta

Povinná účast na seminářích 25 %.
Seminární práce, diskuze, průběžný test, závěrečná ústní zkouška.

Obsah

1. Teoretická východiska veřejných financí
2. Příjmy veřejných rozpočtů I.
3. Příjmy veřejných rozpočtů II.
4. Veřejné finance a daně
5. Veřejné výdaje
6. Rozpočtová politika a fiskální cílení
7. Prostorové aspekty veřejných financí
8. Rozpočtová soustava a rozpočtová skladba v ČR
9. Státní rozpočet
10. Veřejné fondy v soustavě veřejných rozpočtů
11. Rozpočtový deficit
12. Státní a veřejný dluh
13. Mezinárodní trendy ve veřejných financích

1. Teoretická východiska veřejných financí

Charakteristika a pojetí veřejných financí. Struktura a funkce veřejných financí. Fiskální funkce státu. Rozpočtová vs. fiskální politika- vymezení základních pojmů, vzájemné vazby, cíle, nástroje, kompetence, hlavní rozdíly.

2. Příjmy veřejných rozpočtů I.

Daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a dotace. Daně a kvazidaně a jejich postavení v systému veřejných rozpočtů. Svěřené a sdílené daně, rozdělení daňového výnosu a rozpočtové určení daní v ČR.

3. Příjmy veřejných rozpočtů II.

Pojistné na všeobecné zdravotní pojištění, pojistné na sociální zabezpečení a pojistné na státní politiku zaměstnanosti a jejich postavení v soustavě veřejných příjmů. Clo, místní daně a jejich úloha v systému veřejných příjmů. Poplatkový systém a jeho výnosové určení v ČR.

4. Veřejné finance a daně

Zásady zdaňování, daňové a výdajové incidence. Faktory působící na přesun daně. Měření daňového dopadu. Daňové břemeno, nadměrné daňové břemeno, vznik mrtvé ztráty.

5. Veřejné výdaje

Druhy veřejných výdajů a jejich klasifikace. Vývoj a příčiny růstu veřejných výdajů. Základní teorie růstu. Efektivnost a metody hodnocení efektivnosti veřejných výdajů.

6. Rozpočtová politika a fiskální cílení

Faktory ovlivňující vývoj příjmů, vyrovnanost rozpočtu. Mandatorní výdaje a trendy prosazující se na výdajové straně veřejných rozpočtů. Fiskální cílení a možná fiskální pravidla. Faktory fiskální disciplíny.

7. Prostorové aspekty veřejných financí

Teorie fiskálního federalismu. Vertikální a horizontální struktura rozpočtové soustavy, fiskální decentralizace a centralizace, funkce jednotlivých stupňů vlád. Vertikální, horizontální a kombinovaný model fiskálního federalismu, pozitiva, negativa, rozdíly.

8. Rozpočtová soustava a rozpočtová skladba v ČR

Soustava rozpočtových orgánů a institucí. Soustava veřejných rozpočtů. Rozpočtová pravidla a jejich vazba na veřejné finance. Rozpočtová skladba a veřejné finance.

9. Státní rozpočet

Státní rozpočet ČR. Rozpočtový proces, střednědobý rozpočtový výhled, rozpočtová opatření, rozpočtové rezervy. Časový nesoulad příjmů a výdajů státního rozpočtu, typy příjmů a výdajů státního rozpočtu, vyrovnanost rozpočtu. Účet sociálního zabezpečení, státní pokladna.

10. Veřejné fondy v soustavě veřejných rozpočtů

Státní, majetkové, účelové a ostatní fondy v ČR. Tvorba zdrojů fondů, použití prostředků, pravidla hospodaření. Národní fond, jeho funkce, zdroje, hospodaření s jeho prostředky.

11. Rozpočtový deficit

Pojem deficitu, aktivní a pasivní příčiny rozpočtového deficitu, možnosti jeho financování. Důsledky deficitu státního rozpočtu. Maastrichtské fiskální kritérium deficitu vládního sektoru v mezinárodním srovnání. Deficit rozpočtů obcí a krajů.

12. Státní a veřejný dluh

Státní vs. veřejný dluh. Formy a příčiny růstu státního a veřejného dluhu. Členění veřejného dluhu. Důsledky veřejného dluhu. Řešení dluhového problému a správa dluhu. Maastrichtské fiskální kritérium hrubého vládního dluhu v mezinárodním srovnání. Zadlužení a rating.

13. Mezinárodní trendy ve veřejných financích

Vybrané problémy veřejných financí v intencích evropské integrace. Podstata a základní trendy mezinárodní fiskální koordinace, vývoj v rámci Evropské unie. Výhody a nevýhody daňové konkurence a harmonizace. Měření a možnosti komparace daňového zatížení.

Předpoklady - další informace k podmíněnosti studia předmětu

K absolvování předmětu nejsou vyžadovány žádné podmínky a předmět může být zapsán nezávisle na jiných předmětech

Získané způsobilosti

Studenti získají přehled o příjmových a výdajových tocích a vztazích v rámci veřejných financí. Rozšíří si znalosti o možnostech a využití rozpočtové a fiskální politiky vlády, budou rozumět problematice sestavování a realizace veřejných rozpočtů a hospodaření státu.

Garanti a vyučující

- **Garanti:** Ing. Irena SZAROWSKÁ, Ph.D.
- **Přednášející:** Ing. Irena SZAROWSKÁ, Ph.D.
- **Vede seminář:** Ing. Irena SZAROWSKÁ, Ph.D.

Literatura

- **Základní:** BUCHANAN, J. M. . *Public Principles of Public Debt (Collected Works of James M. Buchanan)*. Liberty Fund, 1999. ISBN 978-0865972162.
- **Základní:** ROSEN, H.S. GAYER, T. *Public finance. 10 th ed.*. Boston: McGraw-Hill/Irwin, 2013. ISBN 978-0078021688.
- **Základní:** SZAROWSKÁ, I. *Veřejné finance A - Distanční opora ke studiu*. Karviná: SU OPF, 2006. ISBN 80-7248-343-9.
- **Základní:** DVORÁK, P. *Veřejné finance, fiskální nerovnováha a finanční krize*. C.H.BECK, 2008. ISBN 978-80-7400-075-1.
- **Základní:** HAMERNÍKOVÁ,B., MAAAYTOVÁ, A. a kol. *Veřejné finance. 2. aktualiz. vyd.*. Praha: Wolters Kluwer, 2010. ISBN 978-80-7357-497-0.
- **Základní:** *Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.*
- **Základní:** *Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, ve znění pozdějších předpisů.*

- **Doporučená:** Časopisecké články z: *Economist, Ekonom, Politická ekonomie, Ekonomický časopis, Moderní obec a jiných periodik dle doporučení vyučujícího.*
- **Doporučená:** DALTON, H. *Principles of Public Finance*. London: Routledge, 2003. ISBN 0-415-31397-X.
- **Doporučená:** HILLMAN, A. L. *Public finance and public policy: responsibilities and limitations of government*. Cambridge: Cambridge University Press, 2003. ISBN 0-521-00114-5.
- **Doporučená:** HILLMAN, A. L. *Public finance and public policy: responsibilities and limitations of government. 2nd ed.* Cambridge: Cambridge University Press, 2009. ISBN 978-0521738057.
- **Doporučená:** ROSEN, H.S. *The Fiskal Behaviour of State and Local Governments*. Cheltenham: Edward Elgar, 1997. ISBN 1-85898-654-0.
- **Doporučená:** OCHRANA, F. *Veřejná volba a řízení veřejných výdajů*. Praha: Ekopress, 2003. ISBN 80-86119-71-8.
- **Doporučená:** URBÁNEK, V. *Veřejné finance*. Praha: Oeconomica. ISBN 80-245-0931-8.
- **Doporučená:** HAMERNÍKOVÁ, B., KUBÁTOVÁ, K. *Veřejné finance - učebnice*. Praha: Eurolex Bohemia, 2004. ISBN 80-8432-88-2.
- **Doporučená:** BUCHANAN, J. M. *Veřejné finance v demokratickém systému*. Praha, 1998. ISBN 80-7226-116-9.
- **Doporučená:** *Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.*
- **Doporučená:** *Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, ve znění pozdějších předpisů.*
- **Doporučená:** *Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.*

Časová náročnost

Aktivity	Časová náročnost aktivity [h]
Přednáška	26
Ostatní studijní zátěž	66
Zkouška	40
Seminář	13
Celkem:	145

Vyučovací metody

Přednáška
Seminář

Hodnotící metody

Ústní zkouška

Předmět je zařazen do studijních programů:

Studijní program	Typ stud.	Forma	Obor	Etapa	V.st.pl.	Rok	Blok	Statut	D.roč.	D.sem.
Hospodářská politika a správa	Navazující	Prezenční	Bankovníctví	4	12	2014	Povinné předměty programu HPL NMg. prez.	A	1	LS
Hospodářská politika a správa	Navazující	Prezenční	Evropská integrace	4	12	2014	Povinné předměty programu HPL NMg. prez.	A	1	LS
Hospodářská politika a správa	Navazující	Prezenční	Veřejná ekonomika a správa	4	12	2014	Povinné předměty programu HPL NMg. prez.	A	1	LS